

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 139.

V Ljubljani, v torek 21. junija 1892.

Letnik XX.

Vravnava valute.

Z Dunaja, 20. junija.

VI.

Poročati mi je o treh sejah, v katerih se je konečno dognala obravnava o relaciji. Kakor sem že omenjal v poslednjem poročilu, ne ugaja tržaskemu laškemu poslancu pl. Stalitzu relacija, kakoršno ste dogovorili obe vladi in ki sloni na 19% ažiije, katera naj bi bila sedaj stalno določena. Po tej relaciji je naš sedanjí goldinar stalno določen v enaki vrednosti, kakor veljata 2 franka in 10 centezimov, ali 1 zlata marka in 70 vinarjev. Poslanec Stalitz pa želi le 16 1/2 odstotno ažiijo, torej je on za težki zlati goldinar, to pa pomeni dobiček le za kapitaliste in vse one, ki živijo od rent.

Da je ta predlog padel in sicer enoglasno — glasoval je zanj le predlagatelj — je umevno, saj bi to bila silna krivica dolžnikom, ki so dobili malo vredni denar v posojilo, sedaj pa bi morali plačati dolg in obresti v težkem zlatem goldinarju. Ponovljeno izrekam, da Bog nas obvaruj, ko bi kedaj načela Stalitz, Neuwirtha in enakih mož obveljala, to bi bil poraz dolžnikov, ki bi bili povsem pod kruto pestjo upnikov.

Nasproti takemu predlogu stavlja je poljski poslanec vitez Abrahamovič porazumno s poslanci, ki zastopajo kmetijske interese, nasvèt za relacijo, po kateri naj bi veljal naš goldinar 2 franka in 5 centezimov. Utemeljuje svoj predlog, da bi tudi ta relacija bila upravičena, ker dejansko je v delegacijah poslednjih let bila ažiija pri carinah na blago, ki prihaja čez mejo, določena na 20 1/2 %.

Podpira svoj nasvèt tudi s tem, da bodo upniki, ki naši državi dajo denar v posojilo, tudi pri višji relaciji še vedno dovolj dobička imeli, saj vidimo, odkar je bila po časopisih letošnjo spomlad znana na 119 glaseča se relacija, da naša avstrijska renta ni le padla, kakor so možje po načelih Stalitzu proro-

kovali, ampak celó narasla, tako, da danes stoji naša avstrijska renta že na 96.

Ta nasvèt je pobijal poslanec Mauthner in skušal dokazati, da bi morala relacija znašati pač ne 116 1/2, kakor njegov politiški pristaš Stalitz hoče, ampak 117 1/2.

Poslanec baron Morseej se protivi nizki relaciji, ker potem bi cena pridelkom silno padla. Izreka tudi bojazen, da bo pomanjkovalo denarja v prometu, to pa bo vplivalo na mero obresti.

Poslanec Menger ugovarja, da bi zlata veljava bila v škodo poljedelstvu. Sviri celó zastopnike kmetijskih interesov, naj se ne protivijo relaciji 119, ker je ta prav njim v korist in je gotovo nekako enostransko se dognala od obeh državnih vlad v korist poljedelstva. Pravi, da je celó ne le mogoče, ampak verojetno, da bi se ažiija v teku let tako znižala, da bi imeli relacijo ne 119 ampak 110, celó 107! To bi pač bil najhujši udarec poljedelstvu, zato naj so zastopniki poljedelskih interesov zadovoljni in hvaležni za relacijo 119.

Ugovarja nadalje, da je zlata denarna vrednota bila v škodo angleškemu kmetijstvu, ker Anglija je že l. 1816 vpeljala zlato valuto in kdo pač ne zna o velikanskem razevitu angleškega poljedelstva, katero je bilo pravi uzor celi ostali Evropi; in če je sedaj angleško poljedelstvo propalo, je temu vse drugo krivo, saj je skozi 50 let pri zlati valuti cvetelo in napredovalo. Konkurenca Amerike in Indije je storila res silen udarec angleškemu poljedelstvu, ker ne le žito, ampak tudi živina je prihajala iz Amerike in Indije na Angleško ter s tem ceno žitu po Angleškem tako znižala, da se ne splačuje več pridelovati žito. Saj tudi mi avstrijski kmetovalci čutimo bridke nasledke ameriške konkurence. Kakor pa zagovarja vravnava naše državne denarne vrednote, nič manj pa ne želi, da pridržimo veliko srebrnega denarja za notranji denarni promet.

Poslanec dr. Peez želi in tudi stavi resolucijo, v kateri se pozivlja vlada, da izgotovi vladni načrt

zakona za vpeljavo plačil na nakaznice, kakor se to nahaja jako razširjeno na Angleškem, kjer so n. pr. celó čevljarju, krojaču namesto plačila v denarjih dá v poravnavo računa nakaznica; prav tako se tem potom pobirajo davki pri davkarijah. Dr. Peez zahteva od vlade, da že konečno pritrdi predlogu budgetnega odseka, da se uvede plačevanje davkov potom poštno-branilničnih nakaznic.

Pri glasovanju obveljal je vladni predlog, to je, relacija določi se na 119. Za predlog poljskega poslanca Abrahamoviča na višjo relacijo 120 1/2% glasovalo je 11 poslancev (4 Poljaki, 3 Mladočehi in 4 konservativci).

S tem je bil rešen člen IV. zakona in v današnji seji obravnavalo se je o V. členu, to je o napisu, ki se ima na novih denarjih vtisniti. Vlada predlaga, da se ogne sleherni enostranosti, le besede „Imperator et Rex“, cesar in kralj.

Prvi se je protivil mladočeški poslanec Elm, ki obžaluje, da vlada sama tako malo pazi na čast posameznih kronovin, iz katerih je sestavljena avstrijska monarhija. Dokazuje, da je tak naslov proti ustavi ter da mora užaliti posamezne kronovine in kraljevine, osobito pa češko kraljestvo. Na vseh dosedanjih denarnih kovinah je bilo brati: Cesar Avstrije, kralj Češke, Galicije, Ilirije itd. Apeluje potem na razne stranke, celó na voditelja nemško-liberalnih poslancev pl. Plenerja, ki je pač tudi sin kraljestva češkega, in pravi, kako užaljeno bo ljudstvo na Češkem, če ne bo našlo na novem denarju besed „Kralj češki“ itd. Tudi nasvetuje, naj bi se v zakon sprejel dostavek, ki dovoljuje, da se sme na oni denar, ki se bo v državnih kovnicah izkoval na privatni račun, vtisniti oriel dotične kronovine, iz katere je privatni naročnik dal kovati novi denar.

Češki veleposestnik grof Deym podpira predlog Elmov, da se ustreže želji naroda češkega, in pravi, če so v tekstu, namenjenem za denar v ogerski državni polovici, navedene poleg Ogorske tudi druge

LISTEK

Katoliško vseučilišče.

(Govoril pri slavnostni akademiji ljubljanskih bogoslovcev J. R.)

II.

Katoliško vseučilišče nam bo tudi vzgajalo zavednih katoliških mož. Na univerzi se pripravljajo na svoj poklic ponos starišev, up domovine — akademična mladež. Nazori, ki se ji tu vcepijo, ji odločujejo življenje in večnost. Človeško srce ni ledeno, ni kamenito. Mladenič, poslušajoč vsak dan pikre napade zoper cerkev in vero, ali ne more slednjič postati mlačnež, če ne zakleti sovražnik cerkve, svoje matere. Ali more trnje roditi rudeče jabelko, in osat rumeno zrno? „Kdor se prime smole, se osmoli,“ pravi knjiga modrosti, in ni je reči, ki bi se človeškemu duhu tako prilepila, kakor dvom, če je skeptično posegel v verske skrivnosti. Kdo pa je odtegnil do malega vse razumništvo veri in cerkvi? Vseučilišča. Kdo navdal zdravnike s skrajnim materializmom, da trdijo, da ne morejo in ne smejo biti verni kristijani? Vseučilišča. Kdo vzgojil ves roj pravnikov, da jim velja cerkev za najhujšo državno sovražnico? Vseučilišča. Kdo zmedel mlade odgojitelje mladine, da dekalog zamenjujejo z „Emi-

lom“? Vseučilišča! Res, čudovita je mnogokrat božja previdnost in milost in jeklen je časih značaj mladega moža, ki se ne ukloni splošnemu toku, ostane veren mladenič, vrača se kot naudušen katoliški mož tudi z modernega vseučilišča. Občudujemo ga, slavimo ga — in hvalimo božjo milost. A kaj je peščica takih vrlih mož v primeri z nepregledno bojno vrsto ostalega razumništva. Srce bi nam moralo krvaveti; predstojniki kličejo, prosijo, opominjajo — a katoličani se ne čudijo takemu prizoru. Vsakdajen, običajen nam je tak prizor, saj tudi vsakdanjo in navadno, če opazujemo, kako se mladina prazna, brezverna vrača domov. — Hudo, težko dé roditeljem, ko se deček odpravlja v srednje šole. A še huje je dobrim starišem, ko mladenič hiteva v daljno mesto. Trese se roka materi, ko sina z blagoslovljeno vodo križa na pot. In mladenič poleti tje v mesto, kjer ga objame brezmejna prostost. Truma tovarišev ga obsuje; že se odpira brezumno; prosta veda začne vspevati — in kakoršen ponk, tako življenje. „Doctrinae index disciplina.“ Zamró mu veseli upi, zatemné vzori, ugasne vera, — sedaj je akademik, prost učenec — proste vede. In to življenje!

Bald ist es Ernst, bald ist es Spass,
Bald ist es Liebe, bald ist es Hass,
Bald ist es dies, bald ist es das,
Es ist ein Nichts... es ist ein Was...

Vrne se domov, tujec v domači kraj! Saj ga ne družijo vez s svojci, sveta vera. Oj, ni se zastoj bala in trepetala verna mati in plakala. Sina je izgubila, ker sin njen je — izgubljeni sin. Za „nič“ se je trudil, za „nič“ ostavil dom, za „nič“ prebil tretjino življenja v zaduhlem zidovju — izgubil je najdražji biser! „Nič“ je njegova veda, „nič“ je njegov ponos — nič...

Drugače se bo vračal mladenič s katoliškega vseučilišča. Vzel je seboj zlato, ni je zamenil z bliščečo medeninno. Nese je domov, ne samo zunanost, a pravo, čisto zlato, njegova bitnost brez primesi. Versko mišljenje se je izpremenilo v naudušeno prepričanje.

Take može, katoliške može, nam bo vzgajalo in pošiljalo katoliško vseučilišče; a vzgajalo bo drugače kot druga vseučilišča. Tu ne bodo stolovali učitelji, ki bi predavali dušeslovje in zanikali dušo, ali pojašnjevali kriminalni zakonik in tajili ob jednem prostost človeške volje, ali elemente prava pojašnjevali z ugrabljenim cerkvenim premoženjem. Za to nam je porok cerkveno nadzorništvo, višji duhovni pastirji, ki bodo čuvali ustav, kakor zénico svojega očesa. Ni se bati, da bi trpel na naši katoliški univerzi znanstveni napredek. Učili se bodo slušatelji temeljito, pridno, nikomur se ne bo moglo

kronovine, kot Hrvaška, Slavonija in celó Dalmacija, je pač več kakor opravičeno, da se tudi v našem natisu beró imena raznih kraljevin, iz katerih je sestavljena naša monarhija. Zagovarja tudi besedo „Ilirijo“, ki ugaja južnim našim slovanskim deželam.

Dalmatinski poslanec dr. Borčić ni zadovoljen z nasvetom mladočehskega poslanca Eima, ker začenšen mora biti, da se ne ozira nikakor na kraljevsko Dalmacijo. Zahteva, da se poleg besed „Kralj Ogerske“ dostavi še beseda in Hrvatske. Zagovarja to iz razloga, da je Hrvatska enakopraven državni del Ogerske. Ogerska sestoji iz dveh enakopravnih držav, Ogerske in Hrvatske, ter dokazuje to tudi s tem, da že nagodba, sklenena med obema, kaže, da je tudi Hrvatska enakopravna država.

Finančni minister izjavlja, da ne more sprejeti teh nasvetov, pač pa je, pridržavši si odobrenje od cesarja in od ogerske vlade, za drugi del Eimovega predloga, ki meri na to, da se namesto besed „Cesar in kralj“ natisnejo besede Cesar Avstrije, kralj češki, gališki itd.

Poljak grof Pininski se je izrekel proti temu, da bi se sprejela poleg besede „Kralj Ogerski“ še „Kralj Hrvatske“, to pa, ker je za to kraljevino že preskrbljeno v tekstu ogerskem, kjer stojé besede: Apostolski kralj Ogerske, Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Pač pa pritrjuje, da se sprejme v legendo ali natis beseda „Kralj ilirski“. Pri glasovanju je obveljal drugi del Eimovega nasveta, da se dostavi tudi „Kralj Češke, Galicije“ itd. Za ta predlog glasovalo je 20 poslancev, 18 proti.

Da se tudi dostavi „Kralj ilirski“, je glasovalo 20 članov, proti 18.

Za dostavek hrvatskega dalmatinskega poslanca Borčića pa je glasovalo le 7 članov proti 31.

Za nas je zanimivo, da se je z večino dveh glasov doseglo, da bode nov denar nosil tudi vtisneno ime „Kralj ilirski“. Treba je bilo previdnosti, ker nad tem so se ošobito tržaški poslanci izpodtikali. Posrečilo se je pridobiti za to Poljake in je v njih imenu grof Pininski se izrekel, kakor sem že navedel, za dostavek „Kralj ilirski“. Kakor navedeno, zmagal je ta pristavek le z 2 glasovoma večine in so zanj glasovali 3 Jugoslovani, 5 Poljakov, 5 nemških konservativcev, 4 Mladočehi, 3 staročeski veleposestniki in 2 Rumunca. Nemški nacionalci in nemški liberalci so vsi glasovali proti. To zopet kaže, kje imamo Slovenci iskati si pomočnikov!

Za predlog poslanca Borčića, da bi se tudi glasil tekst „Kralj Ogerske in Hrvatske“, žal, bilo je le 7 glasov (2 Jugoslovani, 4 Mladočehi in 1 Staročeh (Mežnik)).

Prav tako se je z enskim številom glasov odklonil predlog poslanca Eima, ki je nasvetoval, da bi se smelo na onih denarjih, ki se bodo izkovali na račun privatnih oseb, vtisniti grb dotične dežele, na pr. češki, ilirski grb itd.

Potem so bili še sprejeti člani VI., VII., VIII. in IX. Zopet precej obširna bo razprava o X. členu, h kateremu je že več jako daleč segajočih prememb nasvetovanih. —b.

čitatelj, kar je svoje dni pisal skrben stric dijaku: „Non enim Parisiis fuisse, sed Parisiis honestam scientiam, aq̄uiciisse — honestum!“ Za to bo skrbelo nadzorništvo.

Tudi tukaj se bo gibal dijak prosto in vžival veselo dijaško življenje, a v dostojnih merah. Saj mu je bodo vodile božje in cerkvene zapovedi, kakor pouk razodetje božje. Zavidal ne bo svojega tovariša na drugem vseučilišču, kako v zlati svobodi prireja krščanskim, treznomislečim učiteljem demonstracije (affaire Maassen) in kako svoje tovariše, ki so še zvesti ostali vzorom verskim, zaničuje, blati in pobalinsko napada. Tako bo rabil akademične prostosti in napredoval, da še bolje napredoval, ker „studenc modrosti je beseda božja“, in ta bo tñ odločevala. Veda, katero si bo tu pridobil, ne bo v pogin njemu samemu, v izpodtiko rojakom, v kvar domovini; ne „kakor častiljivo obleko jo bo oblekel in kakor veseli venec si jo djal na glavo.“ (Ecc.) „Dajte nam katoliških mož in damo vam katoliško vero,“ kličejo katoliški politiki; jaz pa pravim: „Dajte nam katoliško vseučilišče in damo vam katoliških mož. In ne samo katoliških mož, tudi avstrijskih mož, ki se bodo zavedali svoje lepe domovine.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. junija.

Notranje dežele.

Levica. Oficijozni listi skušajo levico potolažiti zaradi imenovanja ministerskega svetnika Abrama. Pred vsem zanimavajo, da bi se bilo Abramovo imenovanje v ministerskem svetu sklenilo, ravno tako se tudi o imenovanjih okrajnih sodnikov ne sklepa v ministerskem svetu. Grof Taaffe torej o takih stvaréh niti ne izvè ne in tudi zanje ne more biti odgovoren. Levičarski listi pa s takim pojasnilom niso zadovoljni in trdijo, da se bode levica že branila, da je grof Taaffe ne obrabi, kakor je obrabil več drugih strank.

Češko. Umrl je dvorni svetnik vitez Havelka v 84. letu. Pokojnik je bil Staročeh. Politično delovati je začel že 1848. leta, ko je bil voljen v državni zbor. Dlje časa je pozneje tudi bil državni in češki deželni poslanec. — Grof Harah je dne 18. t. m. v nepomškem volilnem okraju imel pomembljiv političen govor. Odločno je obsojal postopanje Mladočehov. Če hočejo Mladočehi posnemati Madjare, morali bi pomisliti, da so razmere na Češkem vse druge, nego pa na Ogerskem. Češko državno pravo, kraljevo kronanje dá se doseči le v sporazumljenju z Avstrijo, in to sicer jedino z Avstrijo, kajti jedino v Avstriji je češka prihodnost. Če vse stavimo na jedno karto, ne vémo, na kateri strani bode dobiček. Zaradi tega je neumno hoditi za Mladočehi. Češka pravica bode gotovo jedenkrat zmagala, ali to se dá le doseči v sporazumljenju s krono, našim postavnim kraljem in drugimi avstrijskimi narodi.

Vnanje države.

Bolgarija. Začela se je obravnava zaradi umora ministra Belčeva. Zatoženih je osemnajst oseb, mej njimi bivši minister in regent Karavelov in dr. Molov. Mej zatoženci pa pravih morilcev ni, temveč le sokrivci. Morilci so pobegnili v Rusijo. V preiskavi je bilo poleg zatožencev še 55 oseb, od katerih so jih 46 izpustili, 8 jih je zginilo in 1 je pa mej preiskavo umrl.

Srbija. Kandidatov za izpraznjeno regentsko mesto ne bode manjkalo. Radikalci imajo tri kandidate: dr. Lazarja Dokića, generala Savo Grujića in Nikolaja Pašića. Bistić pa deluje za generala Antona Bogičevića, sorodnika vladarske rodbine, in pa kraljevega odgojitelja, polkovnika Jovana Miškovića. Poslednja dva sta oba liberalca.

Italija. Pri dopolnilnih volitvah za mestni zbor v Rimu zmagali so liberalci z vsemi svojimi kandidati. Mej drugimi je voljen tudi Crispi. To ime je dovolj označilno, kak duh bode vel sedaj v rimski mestni hiši. Da je v liberalnem taboru veliko veselje zaradi te zmage, je čisto naravno. Liberalni listi tudi pri tej priliki jako pridno zabavljajo proti Vatikanu.

Nemčija. Po listih se zopet mnogo piše o razmerah moj cesarjem in knezom Bismarckom. V Draždanah je knez vozeč se na Dunaj proti nekomu se izjavil, da nikdar ne bode več opravljal kake državne službe. Bismarcku prijazni listi pa tem povodom razpravljajo, kaj da je bil Bismarck za Nemčijo in kako ga je cesar samovoljno odpravil.

Turčija. Armenski patrijarh je dal svojo demisijo. Patrijarh se je nekaj s porto sprl. Misli se pa, da ostavko še umakne.

Anglija. Gladstone je v Claphamu govoril o irski politiki. Rekel je, da ni resnica, da bi vsi Uisterci bili proti irski avtonomiji. Protestantom se pa tudi ničesa bati, ker liberalci so se že l. 1886 dogovorili, da se bode v posebnem členu določilo, da se na Irskem ne sme katoliška cerkev proglasiti za državno cerkev. Ko Irska dobi postavno avtonomijo, tudi nasprotje mej katoliki in protestanti ne bode tako veliko.

Brazilija. V Rio Grande je zopet vstaja. Odstavili so guvernerja in zahtevajo, da se imenuje nov guverner iz Fonsekove stranke. Vlada je pa že odbrala nekega Tavarco za guvernerja, ki pa prebivalstvu ne ugaja. Novi guverner najbrž mesta svojega niti prevzel ne bode, temveč postane guverner neki Manteiro. Omeniti moramo, da je v Rio Grande jako mnogo Nemcev, ki se tudi zelo udeležujejo političnega življenja in baje precej pripomorejo, da se ta pokrajina ne pomiri. Nemci bi menda radi, da se Rio Grande odtrga od Brazilije, ker potem bi bilo mogoče, da oni dobé vladno krmilo v roke. Nemci so baje bogatejši del prebivalstva te dežele.

Izvirni dopisi.

Iz Tolmina, 17. junija. Po preteku skoraj 6 let dobili smo vendar župana. Stari župan g. D. držal se je županskega stola, — oprostite primeru, ki pa vendar velja, — kakor klop kože. Po mnogih pritožbah, rekurzijah itd. vršila se je volitev župana dne 10. t. m. Izbrali smo si vrlega, vestnega in skrbnega gospodarja, g. Kačafura, ter pričakujemo od njega, da bo zelo zaveženi in polomljeni voz občinskega premoženja na pravi tir spravil. Gospod

župan! Pričakujemo, da boste v Vas stavljeno zupanje občinarjev popolnoma opravičili.

Naš cestni odbor, oziroma predsednik, ker odborniki komaj vedó, da živé, dobiva ogromne svote denarja na leto, govori se, da še brez 12.000 gld., a za ceste stori manje kot nič. Preblagorodni grof gosp. Miroslav Marenzi, e. kr. okr. glavar, vojskuje se na vse moči zoper take korupcije, a kaj pomaga, ko se mu po deželnih postavah roke skoraj popolnoma zavezane. Nobena korporacija ni namreč tako samostojna, kakor ravno cestni odbor. O računih ni ne sluha ne duha.

Pri lepem vremenu vršila se je včeraj navadna procesija. Naše pobožno in verne ljudstvo zbralo se je v ogromnem številu; zastopani so bili vsi e. kr. uradi — celo v polnem številu, tudi novi gospod župan, česar prejšnji ni imel navade. Toda misli si, dragi čitatelj, kako smo bili užaljeni do najglobokjših čutnie našega srca, zapazivši nekega na razvedrilu tu bivajočega žida (jurista) gredočega mimo Najsvetejšega s klobukom na glavi! Trikratni prijazni opomin duhovnika „Hut ab!“ ni nič izdal. Upam, da bo „Baport“ e. kr. žendarmerije, kakor tudi pritožba vrle naše duhovščine dotičnega vendar k spoznanju pripravila, da ne gre zaničevati naše sv. vere. Odločno pa tirjamo, naj se ravna ž njim po postavi. Če se zaničevalca Najsvetejšega na Dunaju kaznuje, — kar se je letos zgodilo — upam, da velja isti paragraf tudi za Tolmin. O tej nezaslišani predrznosti razburjeno je vse prebivalstvo. Neki odlični dostojanstvenik se je takoj po tem nezaslišanem zaničevanju Najsvetejšega izrazil: „No! da sieht man, wie die Juden uns Christen provociren.“ Vesel naj bo fant, da ni dobil par krepkih zaušnic.

Iz Konjic, 20. junija. (Novi nadžupnik.) Lepa sta dva trga v naši ožji domovini, pa pači jih nemškutarstvo. In zaradi poslednjega sta v zadnjem času vedno na dnevnem redu v časniških predalih. In katera sta ta dva trga? Vojnik in Konjice. Oba sta doživela te dni nekaj potrebnega. Vojnik je 19. t. m. ustanovil katoliško slovensko politično društvo „Edinost“, o katerem vam natančneje poročam, če Vam je drago *) in Konjice so 18. t. m. sprejele popoldan v svojo sredo novega nadžupnika in dekana vč. g. Jerneja Voh-a, znanega izvrstnega bogoslovca in slovenskega domoljuba.

Dr. Foreggerja list, „D. W.“, se je že prej čohala o imenovanju novega vč. g. nadžupnika ter tudi v nedeljskem listu 19. junija donaša neki nemčurski brzovaj iz Konjic, da se „Nemci“ ne bodo udeležili sprejema gospoda nadžupnika, češ, Slovenci so nataknil na smreko slovensko trobojnico, in zato se ne udeležimo. Vendar ni tako, kakor tetka „Wahterica“ piše. Vsak se je lahko v soboto 18. t. m. prepričal. Nj. svetlost Windischgrätz poslal je četverovprežen voz nasproti novemu gosp. nadžupniku do Vojnika, kjer je vč. gospod pri svojem sosedu in prijatelju g. Terenčaku obedoval. Ob treh pa se je odpeljal iz Vojnika in na Frankolovo prišli so mu že nasproti Konjičani. Najprej župan iz okolice konjiške s svojimi svetovalci, in potem trški župan. Peljaje se proti Konjicam se mu nasproti pripelje Nj. svetlost Windischgrätz in mnogo vozov. In tako se potem pod slavoloki in zelenjem pelje vč. gospod nadžupnik v spremstvu silno velike množice ljudstva v svojo novo „rezidencijo“.

Ker mislim, da Vam se, gospod urednik, vse to bolj natanko še poročam, kakor tudi o cerkveni slovesnosti v nedeljo 19. t. m. — sklenem. Veleč. gospodu nadžupniku pa Bog ohrani zdravje in ga podpiraj, da dela v prid cerkve in milega nam naroda slovenskega! —še.

S Tolstega Vrha na Koroškem, dne 16. junija. (Naša borba za slovensko šolo.) Od leta 1888 že bojuje se naš slavni občinski zastop za slovensko šolo, — doslej, žal, brezvspešno. Otroci iz občine „Tolsti Vrh“ obiskujejo tri šole: jednorazrednico v Kotljah, jednorazrednico v Črnečah in trirazrednico v Guštanju.

Ker so vse navedene šole izključljivo nemške, ker zato ne obrodé prav nobenega povoljnega sadu, vložil je narodni občinski zastop na Tolstem Vrhu dne 7. aprila leta 1888 vlogo do c. kr. deželnega šolskega sveta v Celovcu, naj se v omenjenih treh šolah uvede slovensčina kot poučni jezik.

Ker sta se pa nemčursko-liberalna občinska zastopa v Libeličah (za črneško šolo) in Guštanju

*) Vedno ustrežete. Op. ured.

izrekla zoper slovensko šolo, odbil je dež. šolski svet ovo prošnjo kar na kratko, ne da bi stvari dalje preiskoval ali jemal ozir na občinski zastop na Tolstem Vrh. To se je občinskemu zastopu naznanilo po odloku okrajnega šolskega sveta v Velikovcu 28. decembra 1889. leta, št. 1616, (po 20 mesecih!!!).

Vrli odbor občine „Tolsti Vrh“ pa je neopravičenemu odloku okrajnega šolskega sveta krepko ugovarjal v novi vlogi 15. februarja 1890. leta, v koji poudarja, da obiskuje šolo v Črnečah $\frac{3}{5}$ otrok iz občine Tolsti Vrh in le $\frac{2}{5}$ iz občine Libeliče, da se mora torej gledé te šole ozirati vsaj ravno toliko na sklepe občine Tolsti Vrh, kakor na one občine Libeliče.

Šolo v Kotljah obiskujejo pa samo otroci iz občine Tolsti Vrh. Zato vzdržuje občinski zastop svojo zahtevo, izrečeno že v vlogi 7. aprila leta 1888; gledé na šolo v Guštanju prosi, naj se otroci vsaj v jednom razredu poučujejo slovenski.

Višja šolska oblastva so na to pridobila krajna šolska sveta za šoli v Kotljah in Črnečah na svojo stran, da sta se izrekla tudi zoper slovensko šolo, in opiraje se z veseljem na te izjave in na izjavo koroškega deželnege odbora, odbil je dež. šolski svet znova prošnjo občinskega zastopa na Tolstem Vrh z odlokom 23. marca 1890. leta, št. 642.

Zoper ta odlok se je pritožil občinski zastop na visoko c. kr. učno ministerstvo dné 23. marca 1891. leta.

Stoprav po 14 mesecih došel je občinskemu zastopu odgovor na njegov priziv po sledečem odloku c. kr. okrajnega šolskega sveta v Velikovcu:

„St. 792/okr. šol. sov.

Slavnemu občinskemu predstojništvu v Tolstem Vrh.

Visoki c. kr. deželni šolski svet je z odlokom z dné 22. aprila t. l., št. 1065, sledeče sémkaj naznanil: Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje je z odlokom z dné 1. marca 1892, št. 11.730, na priziv občine Tolsti Vrh do ministerstva, ki je bil predložen s tukajšnje-uradnim poročilom od dné 2. junija 1891, št. 1109, gledé učnega jezika na ljudskih šolah v Kotljah, Črnečah in Guštanju razsodilo, kakor sledi:

Razsodba deželnege šolskega sveta od 23. marea 1890, št. 588, s katero se je odbila prošnja občine Tolsti Vrh, da naj se na šolah v Kotljah, Črnečah in Guštanju vpelje slovenski učni jezik skozi vsa šolska leta in naj se nemščina uči kot učni predmet počenši s 5. šolskim letom, se zaradi pomanjkljivega postopanja razveljavi, v kolikor zadeva ljudski šoli v Kotljah in Črnečah.

Deželni šolski svet naj tedaj kot prizivna instanca še enkrat razsodi o tej zadevi.

Ta razsodba se opira na sledeče razloge: Najprej je omeniti, da se občina ni pritožila zoper razsodbo deželnege šolskega sveta zastran ljudske šole v Guštanju, torej je tista razsodba (gledé guštanjske šole) pravoveljavna postala.

Zastran šol v Kotljah in Črnečah pa je deželni šolski svet prošnjo občine odbil samo z ozirom na nasprotovanje ostalih šol vzdržajočih faktorjev, zlasti koroškega deželnege odbora, in z ozirom na izjavo občinskega zastopa v Libeličah ter krajnih šolskih svetov v Kotljah in Črnečah.

Res je sicer, da ima po § 6. državne šolske postave c. kr. deželni šolski svet razsojevati o učnem jeziku in o učenju drugega deželnege jezika po zašlišanju tistih, ki šolo vzdržujejo.

S tem pa deželna šolska oblast še ni oproščena dolžnosti, samostojno preiskovati okoliščine, ki so merodajne za jezikovno uredbo, predvsem pa v pošteve jemati tiste razloge, ki se opirajo na postave, saj omenjena postava izrecno govori o mejah, ki jih določujejo državne postave.

Prošnja občine Tolsti Vrh pa je v tem oziru protipostavna, ker bođe določiti učni načrt za učenje nemščine; po § 4. državne šolske postave pa je le učni upravi pridržana pravica, izdelovati učne načrte.

Drugače pa je s prošnjo za vpeljavo, oziroma razširjatev slovenskega učnega jezika, ker se opira na državne postave in turja pravico, o katere opravičenosti bi bila morala deželna šolska oblast razsoditi.

V tem slučaju je bilo treba preiskati in razsoditi, ali se nabajajo postavni pogoji za obstoj ljudske šole s slovenskim učnim jezikom. Najprej je bilo treba to pravno vprašanje pojasniti in potem storiti nadaljne korake. Ker se pa to ni zgodilo, bilo je postopanje bistveno pomanjkljivo, in razsodba na podlagi tega pomanjkljivega postopanja se je morala razveljaviti.

To se občinskemu predstojništvu naznanja z dostavkom, da je c. kr. deželni šolski svet v tej zadevi zaukazal nadaljne poizvedbe in da bo stvar na podlagi teh poizvedeb vnovič razsodil.

C. kr. okrajni šolski svet v Velikovcu, dné 18. maja 1892.

Predsednik: Webenau l. r.“

Kakor kaže ta odlok, obč. zastop na Tolstem Vrh še ni dobil slovenske šole, — da je odlok tedaj v tem oziru nepovoljen, in kar se je pisalo o pridobitvi slovenske šole v Kotljah po domačih in tujih listih, je popolnoma neutemeljeno! Lahko se zato potolaži vznemirjena „tanka“ vest nemških listov, ki so z jadikovanjem o „koncesiji“ naučnega ministra gledé šole v Kotljah porabili dokaj črnila.

Od druge strani pa je ovi odlok za nas velike načelne važnosti, in merodajen za nadaljno taktiko koroških Slovencev v borbi za slovensko šolo, ker razsojuje o vprašanju, za nas velevažnem! Kakor znano, je kor. c. kr. dež. šolski svet vse prizive in prošnje slovenskih občin, naj se v naših šolah uvede slovenščina kot podučni jezik, dosledno odbijal, z „razlogom“, da deželni odbor kot drugi šolo vzdržujoči faktor ne privoli v to! — Tako je n. pr. s svojim odlokom 21. febr. t. l. št. 390 odbil prošnji občinskih zastopov v Klobasnici in Šmihelu nad Pliberkom, za slovensko šolo prav na kratko, češ: „weil der zweite schul-erhaltende Faktor, der hohe kärntnerische Landes-Ausschuss in Vertretung des Landes sich gegen Inhalt und Tendenz (!) der Petition (naj se uvede slovenščina kot podučni jezik) ausgesprochen hat“.

Da je ta „razlog“, na katerega se je c. kr. deželni šolski svet tako trmoglavo skliceval, popolnoma jalov in piškav in da ne more imeti nobene veljave, ker nasprotuje mnogim postavnim določbam, razvidi se jasno iz gori navedenega odloka!

S tem pa je dež. šolskemu svetu iz rok izbito glavno orožje, katerega se je doslej tako dosledno posluževal nasproti upravičenim in povsem postavnim zahtevam koroških Slovencev gledé ljudskih šol. Seveda s tem še nikakor ni izključeno, da naši prijatelji ne staknejo zopet kje v kakšnem zaprašenem aktu kakega novega „faktorja“, s kojega pomočjo bodo znova odbijali naše prošnje in prizive za slovensko šolo; kajti kjer jim treba iskati sredstev zoper ††† Slovence, so naši nemški „prijatelji“ strokovnjaki „non plus ultra“!!

Prej navedeni odlok c. kr. učnega ministerstva nam je tudi nov dokaz, kako pomanjkljivo in površno je postopanje koroških uradov in oblastev nasproti slovenskim težnjam! Vedno pogostaje so razsodbe dunajskih oblastev, ki kažejo, da koroška oblastva ne uvažujejo obstoječih postav. Tako je bilo kakor kaže odlok, tudi v tem slučaju postopanje kor. dež. šolskega sveta čisto nepravilno in pomanjkljivo. Ali ni že skrajni čas, da se naši mogotci, namesto da toliko nasprotujejo Slovincem in med ljudstvom delajo zdražbo, poučé o postavnih določbah in se po njih tudi ravnaajo?!!

Kakor razvidno, ima dež. šolski svet še enkrat razsoditi o prvem prizivu našega občinskega zastopa. Vršile se bodo sedaj, kakor se vidi iz odloka, nove „poizvedbe“. No, radovedni smo le, kakšne bodo te „poizvedbe“, — kdo in kako bođe „poizvedoval“!?

Odločno pa tirjamo, da se vse vrši postavnim načinom, in ne z onim terorizmom, kakor je običajen sicer na Koroškem! Potem naj razsodi deželni šolski svet vsaj enkrat nepristranski in po obstoječih zakonih, ne oziraje se na razne „razloge“, ki bi mu znali zopet biti „merodajni“!!

Naše vrle občinske odbornike pa pozivljamo pri njih narodni časti, da ostanejo v svojih zahtevah trdni, da od svojih pravic ne odjenjajo niti za las ter se ne udajo niti zvitim nakanam nemškutarjev, ki gotovo i sedaj ne bodo mirovali, niti še tako laskavim in prilizljivim obljubam in sladkim besedam od katerekoli strani! „Trd bodi, — neizprosen, — mož jeklen“, — kjer gre za najdražji Tvoj zaklad, za slovensko dečo, za up boljše bodočnosti!

K koncu naj dodam še pozora vredno opombo, koje je odloku vis. naučnega ministerstva dodalo slavno uredništvo celovskega „Mira“:

„Ta razsodba nas zato veseli, ker vis. c. kr. učno ministerstvo tukaj vprvič za prav spozna, kar smo mi vedno trdili, da se je pri določbi učnega jezika treba ozirati tudi na postavne meje. Te meje pa so: čl. 19. drž. osn. postav, § 1. drž. šolske postave in § 51. učnega reda. Tudi vidimo iz te razsodbe, da deželni šolski svet ni imel prav, ko je prošnje za slovenski učni jezik s tem razlogom odbijal, ker temu nasprotuje deželni odbor. Iz te razsodbe pa se še sledečega učimo:

1. Ni treba, da bi krajni šolski sveti prosili za slovensko šolo, ker oni so le nekaka šolska oblastnja; pravni zastopnik prebivalstva je le občinski zastop in tisti naj dela prošnje v šolskih zadevah.

2. V prošnjo se ne sme postaviti, da naj bo nemščina obligaten predmet (obvezen za vse otroke), ker to nasprotuje čl. 19. drž. osn. postav, ki pravi, da se nihče ne sme siliti, učiti se drugega deželnege jezika. Na podlagi tega člena se prošnja lahko zavrže. Postavi pa naj se v prošnjo, da se bodo nemščine učili vsi tisti otroci, katerih stariši to želijo. Razloček je le v besedah: na Koroškem itak vsi stariši želijo, da naj se otroci nemščine učijo, in tudi slovenska stranka nema nič zoper to, zato pa nikomur ne bomo prigovarjali, naj svojega otroka oprosti pouka v nemščini.

3. V prošnjo se ne sme postaviti, kako in koliko ur na teden naj se nemščina uči; kajti to spada pod učni načrt (Lehrplan), katerega so-stavljati ima le šolska oblast pravico.

Prosimo tedaj rodoljube, naj teh opominov ne prezrejo.“

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. junija.

(Presvetli cesar) je potrdil proračun štajerskega deželnege zaklada, kakor ga je določil deželni zbor dné 6. aprila t. l.

(Slovenske šolske knjige.) Kakor smo že poročali, je te dni izšel prvi del „Prirodopisa“ za ljudske in meščanske šole. Knjiga, katero spisuje gosp. profesor Josip Hubad, se more po sodbi večakov ne le meriti z najboljšimi v tujih jezikih, temveč jih prekaša z jasnim in mičnim popisovanjem in mnogimi lepimi podobami. Drugi in tretji del te prelepe knjige izideta še to leto. Tukajšnji gimnazijski ravnatelj gosp. And. Senekovič je spisal knjigo z naslovom: „Osnovni nauki iz fizike in kemije za ljudske in meščanske šole“. Knjiga je že dotiskana in sedaj v presoji pri naučnem ministerstvu. Prof. g. Levec pripravlja slovnico in slovenska berila: gosp. prof. Pavlin pa „Botaniko“. Nekateri gg. profesorji sestavljajo latinsko slovenski slovar za višjo gimnazijo.

(Smrt pod kolesi.) Z ozirom na notico, katero smo objavili pod tem naslovom, piše nam mati ponesrečenega otroka nastopno: V broju z dne 17. t. m. ste poročali o grozni nesreči, katera se je pripetila meni in moji celi družini; smatram si v sveto svoje dolžnost, da natanko in javno pojasnim vse okoliščine, ki so provzročile mojemu srčno ljubljenumu otroku pregrozno smrt; kajti dvojna bol stiska nesrečni materi srce, ako slavno občinstvo stvar napačno presoja ali nesrečo sem ter tam celó materi sami prišteva v krivdo. Vsled nameravane selitve in drugega nujnega posla morala sem v poslednjih dneh odpotovati za kratko dobo iz Ljubljane; otroke svoje sem izročila vestnim in zanesljivim ljudem v varstvo ter v tem oziru storila za nje vse, kolikor mi je bilo sploh mogoče po svojih skromnih močeh, tako da z lahko vestjo trdim, da se glede tega ne more očitati niti meni niti varuhom malomarnost. V dobi moje odsotnosti se mi je dan v dan poročalo z doma o moji družinici, kar uprav me je vedno v slehernem oziru pomirjevalo in uverjevalo o vestni skrbnosti naprošenih varuhov. A uprav v poslednjih urah moje odsotnosti steče moj 11letni sinko po nekem malenkostnem oprasku pred hišo mojega stanovanja, strogo zapretivši svojima mlajšima bratcema, da se za trenotek, dočim se sam povrne, ne ganeta iz sobice; med tem pa mlajša dečka skrivoma izgineta izpred očí svoje vestne, poleg njiju bivajoče varuhinje, oziroma moje zveste prijateljice; nesrečna misel ju vodi naravnost na ulico, koder se je istočasno peljal z ilovico ob-

ložen voz. Kos izlovice, ki je baš zdrknil z voza, izvabi mlajšega mojega sinka, da mahom priskoči, hoteč pobrati izpred koles nastopnega, s premogom obloženega voza, omenjeno ilovico — toda zla nesreča je ta trenotek mesto nedolžnega kosa zemlje hotela v žrtev mojega ljubljene sinka — in mahom je objela nepopisna bolest nesrečno materino srce in mojo obžalovanja vredno družinico. Neznozna bolest, pred kojo naj dobrotni Bog čuva sleherne stariše!

(Slovenskih duhovnikov) v Ameriki je 27, in sicer škofa dr. Janez Vrtin in dr. Ignacij Mrak, opat dr. Bernard Ločnikar in misijonarji gg.: Jak. Trobec, Jan. Stariha, Ivan Solnce, A. Ogulin, Al. Plut, Jos. Kastigar, Ivan Pavlin, Ivan Tory, Fr. Bajec, Fr. Šušteršič, J. Buh, Fr. Košmerl, Simon Lampè, Ivan Žužek, Peter Jeram, Ig. Tomazin, Janez Čebul, Jos. Zalokar, Filip Erlah, A. Režek, Severin Gross, Ciril Zupan, Roman Homar, Vinc. Šifrer. Od teh delujejo 4 med Slovenci, katerih je v Ameriki okoli 12.000. Slovenci so kot pridni in zanesljivi ljudje povsod priljubljeni. Večina jih dela v nevarnih rudokopih.

(Planinska šola.) Iz kanalske doline se nam piše: Dopis o ukovski planinski šoli je gotovo že pred mesecem bil sestavljen in resničen v tem, kar poroča o blagoslovljenju in otvorjenju imenovane šole. Pa predgovor pravi: „Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus“, kar so ukovske planine porodile, je smešno majhno, je dete mrtvorjeno. Dasiravno je kumovala pri krstu tega planinskega otroka tako odlična gospođa in je obljubilo najvišje deželno šolsko oblastvo, gojiti to nežno dete s podvojeno ljubeznijo, vse nič ne pomaga, življenja mu ne morejo udahniti. Lastni roditelji se že ljubljence svojega sramujejo, blamaža je neizogibna in gorostasna. Pametni kmetski možje, ki poznajo krajevne razmere, so že poprej trdili in zagotavljali, da ta šola ne bo obstajala dve leti, a da bo tako naglo jela hirati za sušico, si vendar le niso domišljevali. Nevsploh je gotov, pa tudi sramoten za tisto gospođo, ki je ukovskim planinarjem vsilila s tolikim ponosom prvo planinsko šolo v Avstriji. Uklanje se hudomušno na tihem posmehujejo in nadejajo, da bo prav v kratkem nova planinska šola postala lep in prostoren „tamar“.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je poslal župnik v Zminju, velečast. g. Karol Miklavčič, za svojega osemletnega pastirovanja v Istri prištedenih 100 gl. v čast sv. Cirilu in Metodu, ki naj prosita Boga, „da se v pravi veri združijo slovanski rodovi.“ — Velečast. g. Ivan Gerdol, župnik v Škorklji pri Trstu, je podaril 100 gl. z željo, da s tem zneskom postane naša podružnica na Greti član pri „Rojanskem posojilnem društvu“. — Velečast. gosp. Ivan Cotelj, župnik v Kaufanaru v Istri, je daroval 23 kil težak zaboj raznovrstnih, prav zanimivih knjig, med njimi tudi molitvenih knjig svoje rajne matere, z željo, da bi se vročile na Koroško. — To vam je, rojaki, požrtvovalno domorodstvo naše vrle primorske duhovščine. Vspehi družbini v Trstu, kjer vzgajamo veri, cesarju in domovini zvest naraščajo, navdušujejo in ohrabrojejo jo v toliki darežljivosti. Bog jej povrni stotero!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Javno vprašanje.) Piše se nam: Začetkom tekočega leta poslala mi je tvrdka Janz & Genzić iz Zagreba vabilo na naročbo na zemljevid kranjske dežele. Poslal sem denar 2. marca t. l., a zemljevid

sem čakal zaman. Čez jeden mesec sem denar na pošti reklamoval, češ, morda ni prišel v prave roke, a poizvedba je pokazala, da je poštni urad zagrebški 3. marca rečeni tvrdki izplačal poslano svoto. Pozval sem na to še jedenkrat Janza & Genzića, naj se mi pošlje zemljevid, a ni odgovora ni zemljevida. Radoveden sem zeló, kako je z rečnim zemljevidom in s tvrdko Janz & Genzić.

(Goreča čestilka laškega kralja.) Goriški „Corr.“ poroča, da so v cerkev sv. Duha v Banjšici prinesli iz sosednih Madonov otroka h krstu in mu hoteli dati ime Viktor Humbert. Ker se je duhovnik branil, hudoval se je oče, češ, da želi to ime dati prvemu sinu mati, ki je bila v Vidmu in se navdušila za laškega kralja.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) C. g. Ivan Gajšek, župnik v Svetinjah, je dobil župnijo sv. Vida pri Šmarinah; č. g. V. Kolar, kapelan v Galiciji, je prevzel oskrbovanje župnije sv. Martina v Rožni dolini, č. g. Ivan Pajtler, kapelan na Hudini, pa župnijo v Svetinjah. Premošeni so č. gg.: Fr. Brglez od sv. Vida k sv. Štefanu, G. Kačičnik od sv. Štefana v Žitale, St. Pivec iz Žital na Rečico, Fr. Kakuška z Rečice v Ribnico, Jak. Merc iz Ribnice k Št. Ilju; č. g. Fr. Kocbek v Št. Ilju je dobil začasen od-pust.

Telegrami.

Dunaj, 21. junija. V državnem zboru je finančni minister predložil računski zaključek za leto 1889. Nasvet Plenerjev, da se sestavi mešana komisija, ki naj se posvetuje o nasprotnih sklepih obeh zbornic o visokosti denarne podpore uradnikom, je bil sprejet. Istotako je bil sprejet nasvet bud-getnega odseka, da naj vlada poizveduje o škodi vsled uim na Kranjskem in zahteva potrebni kredit.

Dunaj, 21. junija. Poroka grofa Herberta Bismarcka z grofice Hoyos je bila ob 1/2 12. uri v protestantski cerkvi. Priče ženinove so bile grof Viljem Bismarck, grof Rantzau in grof Šuvalov. Nevesta je bila v obleki iz belega srebrnega brokata s srebrom vezenimi cveticami. V. Bismarck in soproga sta sprejemala svate. Ob 1/4 12. uro so „hoch“-klici naznanjali prihod kneza Bismarcka, ki se je z ženinom Herbertom pripeljal v beli kirazirski uniformi. Ulice do cerkve je policija zaprla. Pri poroki je bilo mnogo plemstva, od dvora in diplomacije nihče navzoč. Na povratku iz cerkve so Bismarcka zopet simpatično pozdravljali. Neredov ni bilo. Pred Palfyjevo palačo, kjer je bil diné, je bilo zbrano mnogoštevilno občinstvo.

Zagreb, 20. junija. Nadžupan Sieber je v današnji seji mestnega zastopa proglasil odpis deželne vlade, s katerim je razpuščen mestni zastop.

Peterburg, 20. junija. Car se vrne dne 5. julija.

Potsdam, 20. junija. Italijanski kralj in kraljica sta se zvečer pripeljala. Sprejem je bil jako prisrčen.

Umrih so:

17. junija. Viktorija Nahtigal, profesorjeva hči, 17 1/2 leta, Kravja dolina 2, jetika.

18. junija. Ana Vovk, paznikova hči, 2 leti, Reber 3, convulsiones.

Tuji.

19. junija.

Pri **Maliču**: Schuster, inženér; Fenichel; Gregor, prokurist; Simreich, Marin, trgovec, z Dunaja. — Rizzar; Stega, stavbeni pristav, iz Trsta. — Manhard, zasebnik; Erhard, potovalec, iz Gradaca. — Sonnenfels iz Nemčije. — Biyath, tovarnar, s soprogo in sinom, z Dunaja. — Duracco, zasebnik, iz Benetk. — Urbančič, zasebnik, iz Polhovega Gradaca. — Gasparutti, zasebnik, s Tirolskega.

Pri **Sona**: dr. pl. Mojttinovič; Wellenreiter, Heiss, Michalek, Dieterich, Otto, Acham, c. in kr. stotniki; Gylek, Janda, Rudholzer, Hackenberger, Kuchinka, Kosak, Gussell, Vogel, Srepol, Weithner, c. in kr. nadporočniki; dr. Reif, od-vetnik; Monschein, Schlessinger, Raab, trgovec, z Dunaja. — Czober, profesor; Simonich, posestnik tovarne usnja, z Reke. Milliard, trgovec, iz Lyona. — Schelling, trgovec, iz Züricha. Zaccoc, poročnik, iz Brna. — Weil, trgovec, iz Prage.

Pri **Južnem kolodvoru**: Schönthaler, Weyer in Wagner z Dunaja. — Maček, poštni oficijal, iz Gradaca. — Bruner s soprogo iz Penzinga. — Palma in Cotič iz Trsta.

Pri **avstrijskem caru**: Cerar, posestnik, in Novak iz Blagovice. — Grabner iz Gradaca. — Jakša iz Loka.

Pri **bavarskem dvoru**: Zupane, pomožni uradnik, iz Postojine.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokri-ne na 24 ur v 1000
opazovanja		barometra v mm	topiometra po Celsiusu		
7. u. jut.		735.2	15.4	sl. svzh.	oblačno
20. u. pop.		733.7	21.6	sl. vzh.	jasno
9. u. zvec.		734.7	15.2	"	del. jasno

Srednja temperatura 17.4°, za 1.2° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dae 18. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšeni-va hktl.	7	Špeh povojen, kgr.	64
Rež.	5.80	Surovo maslo.	72
Ječmen.	4.39	Jajce, jedno	2
Oves.	2.80	Mleko, liter	10
Ajda.	5.53	Goveje meso, kgr.	62
Proso.	4.71	Telečje	54
Koruza.	4.39	Svinjsko	64
Krompir.	3.57	Koštrunovo	38
Leča.	11	Pisanec	55
Grah.	10	Golob	18
Fižol.	9	Seno, 100 kgr.	1.96
Maslo, kgr.	90	Slama,	2.14
Mast,	66	Drva trda, 4 kub. mtr.	6.60
Špeh svež.	56	" mehka,	4.50

Vozne zvezke

(Rundreisebillets), najpripravnije in najcenejše vozne karte sedanosti, veljavne za vsaki vlak, letne karte in prirediteljstvo posebnih vlakov priporoča Jos. Paulin v Ljubljani, mejnarodna potovalna pisarna, kjer se tudi o potovanju po celem svetu vse potrebno brezplačno povže. — Za pismeno odgovor naj se znakma priloži. 206 12

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 44 zobozdravnik (6) pri Hradskega mostu I. nadstr.

Dunajska borza.

Dne 21. junija.

Papirna renta 5%, 16% davka	95 gl. 55 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 " 30 "
Zlata renta 4%, davka prosta	113 " 25 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 85 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gl.	994 " — "
Kreditne akcije, 160 gl.	319 " — "
London, 10 funtov strl.	119 " 35 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 49 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemških mark 100	58 " 52 1/2 "

Dne 20. junija.

Ogerska zlata renta 4%	111 gl. — kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 65 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gl.	140 " 50 "
5% državne srečke l. 1864., 100 gl.	152 " 25 "
Državne srečke l. 1864., 100 gl.	182 " 25 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma " " " 4 1/2 %	100 " 20 "
Kreditne srečke, 100 gl.	188 " 75 "
St. Genois srečke, 40 gl.	63 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gl.	22 gl. 25 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gl.	17 " 70 "
Rudolfove srečke, 10 gl.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gl.	63 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gl.	64 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	156 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2923	" — "
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	101 " 50 "
Papirni rubelj	1 " 22 "
Laških lir 100	46 " — "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I., Wollzeile šte. 10. Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.
4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.
4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.
Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

Državna dobrodelna loterija.

Žrebanje dne 23. junija.

Glavni dobitok 60.000 gl.

v 4% ogerskih zemljiščnoodveznih obligacijah.

1 srečka gl. 2—; 2 srečki le gl. 3-60; 5 srečk le gl. 9—; 10 srečk le gl. 17—.